

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ερώτημα:

Να διερευνηθεί αν, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς στην κοινωνική ασφάλιση, θεμελιώνεται για τον ερωτώντα συνταξιοδοτικό δικαίωμα και σε ποιο χρονικό σημείο/ορίζοντα, ώστε να κατατεθεί αίτηση για τη λήψη σύνταξης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Σύντομο ιστορικό - δεδομένα:

Ο κύριος, γεννηθείς στις 2-3-1957, σήμερα 55 ετών συμπληρωμένα, είναι εκπαιδευτικός. Έχει δύο ανήλικα τέκνα που γεννήθηκαν στις 21/12/1996 και 24/09/1999 αντίστοιχα. Διορίστηκε στο Δημόσιο στις 30/08/1995, αλλά έχει αναγνωρίσει μισθολογικά την προϋπηρεσία του στο δημόσιο ως αναπληρωτής καθηγητής (από 10/89 έως 6/94), ήτοι 3 έτη 10 μήνες και 21 ημέρες. Δεν έχει εξαγοράσει τη στρατιωτική του θητεία.

- Συνολικός χρόνος δημόσιας υπηρεσίας μέχρι σήμερα (12/2012): 20 έτη περίπου
- Συμπλήρωση 25 ετών δημόσιας υπηρεσίας: 2016
- Συμπλήρωση 52^{ου} έτους ηλικίας: 2009
- Συμπλήρωση 55^{ου} έτους ηλικίας: 2012
- Ανηλικότητα τουλάχιστον ενός τέκνου κατά τη συμπλήρωση 25ετίας: Ναι

Ορισμοί

(σύμφωνα με το αρ. 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων στο εξής ΚΤΣΣ- και την υπ' αριθμ. πρωτ.13725/0092/26.01.11 Εγκύκλιο του ΓΛΚ)

- Παλαιός ασφαλισμένος είναι όποιος ασφαλίστηκε για πρώτη φορά σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης μέχρι και την 31-12-1992.
- Πραγματική συντάξιμη υπηρεσία είναι αυτή που παρέχεται πραγματικά και πλασματική είναι αυτή που από πλάσμα του νόμου θεωρείται σαν συντάξιμη.

- Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος νοείται κατά κανόνα η συμπλήρωση του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ή ασφάλισης (κατά περίπτωση) προκειμένου ο/η υπάλληλος να έχει δικαίωμα για σύνταξη και δεν συναρτάται με την ταυτόχρονη συμπλήρωση ορίου ηλικίας. Συνήθως θεμελιώνεται δικαίωμα προς σύνταξη με τη συμπλήρωση 25ετούς συντάξιμης υπηρεσίας.
- Όριο ηλικίας συνταξιοδότησης νοείται η ηλικία την οποία θα πρέπει να έχει συμπληρώσει ο/η υπάλληλος προκειμένου, αφού έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα (βλ. ανωτέρω) και αποχωρήσει από την υπηρεσία, να είναι δυνατή η καταβολή (πληρωμή) της σύνταξής του. Διαδικαστικά, όταν ο/η υπάλληλος θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, χωρίς όμως να έχει συμπληρώσει το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, μπορεί να αποχωρήσει από την υπηρεσία και να υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης, οπότε η αρμόδια Διεύθυνση Συντάξεων θα προβεί στην έκδοση πράξης συνταξιοδότησης, η καταβολή της σύνταξης όμως θα ανασταλεί μέχρι τη συμπλήρωση του απαιτούμενου κατά περίπτωση ορίου ηλικίας. Οι άλλες δυνατότητες που έχει ο/η υπάλληλος μετά τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού του/της δικαιώματος είναι να παραμείνει στην υπηρεσία είτε μέχρι τη συμπλήρωση του απαιτούμενου στην περίπτωση του/της ορίου ηλικίας, είτε και μετά την συμπλήρωση του εν λόγω ηλικιακού ορίου και να αποχωρήσει οποτεδήποτε, έχοντας «κλειδώσει» το συνταξιοδοτικό του δικαίωμα.
- Η συμπλήρωση του ορίου ηλικίας που καθορίζεται από τους νόμους που ισχύουν θεωρείται ότι γίνεται την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο αυτό συμπληρώνεται. (άρθρο 11 παρ. 9 Α.Ν.1854/51)
- Ως ημερομηνία ενηλικίωσης των παιδιών θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους που συμπληρώνουν (με βάση την ημερομηνία γέννησης) το 18ο έτος της ηλικίας τους.
- Ως πρόωγη συνταξιοδότηση νοείται η δυνατότητα που παρέχεται στον/στην υπάλληλο, που έχει θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης, για καταβολή της σύνταξής του/της κατά πέντε (5) κατ' ανώτατο όριο χρόνια πριν τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση ορίου ηλικίας με την ανάλογη όμως μείωση της σύνταξης (ποινή) το ύψος της οποίας εξαρτάται από το πόσο νωρίτερα από την ημερομηνία συμπλήρωσης του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας θα ασκηθεί το δικαίωμα αυτό. Η μείωση αυτή αφορά την «τμηματική σύνταξη» που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισης που έχει διανυθεί και συνίσταται στο 1/267 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του κανονικού Ο.Η. (ή 4,5% κατ' έτος) προκειμένου για όσους θεμελίωσαν δικαίωμα μέχρι 31-12-2010 και στο 1/200 (ή 6% κατ' έτος) για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 1-1-2011.
- Ως ποσοστό αναπλήρωσης νοείται το ποσοστό επί των αποδοχών που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της σύνταξης. Ειδικότερα, μετά

την ισχύ του Ν.3029/2002 το ποσοστό αναπλήρωσης διαμορφώνεται ως εξής: Μέχρι και 31-12-2007 στο 80%, από 1-1-2008 στο 79%, από 1-1-2009 στο 78%, από 1-1-2010 στο 77%, από 1-1-2011 στο 76%, από 1-1-2012 στο 75%, από 1-1-2013 στο 74%, από 1-1-2014 στο 73%, από 1-1-2015 στο 72%, από 1-1-2016 στο 71%, από 1-1-2017 στο 70%.

Ο ερωτών ανήκει στους προσληφθέντες στο Δημόσιο μετά την 1-1-1983 και είναι παλαιός ασφαλισμένος (προ της 1-1-1993).

Με δεδομένο ότι ο ερωτών ανήκει στους παλαιούς ασφαλισμένους στο Δημόσιο, οι οποίοι έχουν προσληφθεί μετά την 1-1-1983 κανονικά θεμελιώνει δικαίωμα σε σύνταξη τον Οκτώβριο του έτους 2016¹. Έτσι, κατ' αρχήν δικαιούται **βάσει των γενικών διατάξεων** να λάβει (να του καταβληθεί) πλήρη σύνταξη: α) όταν συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας και 40ετή συντάξιμη υπηρεσία (αρ. 56 παρ. 1(β), 1(γ) και 15 (α) του Π.Δ. 167/ όπως ισχύουν). Ειδικότερα, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης το έτος 2011, η σύνταξη καταβάλλεται ολόκληρη με τη συμπλήρωση 36 ετών πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και του 58ου έτους της ηλικίας τους. Ο ανωτέρω χρόνος υπηρεσίας των 36 ετών, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από το έτος 2012 και μετά, αυξάνεται κατά 1 έτος για κάθε επόμενο ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 40 ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας. Το ως άνω όριο ηλικίας αυξάνεται σταδιακά από 1.1.2012 κατά ένα 1 έτος ετησίως και μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.

Ωστόσο σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ.2 β' Ν.3865/2010 για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μέσα στο 2011, εφόσον προσλήφθηκαν για πρώτη φορά στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992 ισχύει το 52ο έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο αν έχουν ανήλικα τέκνα και η ανηλικότητα υφίσταται κατά το χρόνο θεμελίωσης του δικαιώματός τους. Η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση οφείλεται στη σταδιακή εξίσωση των ορίων ηλικίας

¹ Κατά την ημερομηνία αυτή συμπλήρωσε 25ετή υπηρεσία στο Δημόσιο σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ.169/2007 το οποίο ορίζει ότι ο τακτικός δημόσιος υπάλληλος δικαιούται σε ισόβια σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο αν απομακρυνθεί με οποιονδήποτε τρόπο από την υπηρεσία και έχει εικοσιπενταετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία.

συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών, κατά την διάρκεια της διετούς μεταβατικής περιόδου (2011 και 2012), οπότε μειώνεται το ισχύον μέχρι 31-12-2010 γενικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των ανδρών στο 61ο έτος για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέσα το έτος 2011, στο 63ο για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2012 και ορίζεται εκ νέου το 67° για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από το έτος 2013 και μετά. Αντίστοιχα, για τους γονείς ανηλίκων τέκνων ισχύει το 52° έτος για το έτος 2011, το 55° για το 2012 και το 67° για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα από το 2013 και εφεξής.

Παρατηρείται έτσι το παράδοξο, άνδρες και γυναίκες υπάλληλοι που θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010, να διατηρούν ως όριο ηλικίας για τη συνταξιοδότησή τους το 65ο έτος π.χ., ενώ όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα μόλις ένα χρόνο αργότερα να μπορούν να λάβουν σύνταξη ακόμη και 13 χρόνια νωρίτερα.

Όπως προαναφέρθηκε, ο ερωτών θεμελιώνει κανονικά δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 25ετούς υπηρεσίας, ήτοι το έτος 2016. Στο πλαίσιο των σημαντικών αλλαγών που επήλθαν στη συνταξιοδοτική νομοθεσία που διέπει τους δημοσίους υπαλλήλους θεσπίστηκαν και νέες ρυθμίσεις, όπως η αναγνώριση πλασματικού χρόνου παιδιών και σπουδών. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρα 6 και 17 του Ν.3865/2010 και το άρθρο 11 του ΚΠΣΣ για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2011 και μετά, θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και ο χρόνος σπουδών, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες επαγγελματικές σχολές, ο οποίος είναι ίσος με τα κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημα ακέραια χρόνια σπουδών της οικείας σχολής, εφόσον ο χρόνος αυτός δεν λογίζεται συντάξιμος με βάση άλλες διατάξεις. Ο συνολικός χρόνος ο οποίος αναγνωρίζεται με βάση τα ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένου και του χρόνου στρατιωτικής θητείας, δεν μπορεί να υπερβεί τα 7 έτη και καθορίζεται κατ' ανώτατο όριο: α) σε τέσσερα (4) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2011, β) σε πέντε (5) έτη για

όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2012, γ) σε έξι (6) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2013 και δ) σε επτά (7) έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2014 και εφεξής.

Ακόμη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2011 και μετά προβλέπεται η δυνατότητα να αναγνωρίσουν ως χρόνο πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας 1 έτος για το πρώτο παιδί και 2 έτη για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο (συνολικά, δηλαδή, έως 5 έτη). Ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση, καθώς και για την προσαύξηση της σύνταξης, με την προϋπόθεση ο υπάλληλος να έχει συμπληρώσει δεκαπενταετή πραγματική δημόσια υπηρεσία.

Βάσει, λοιπόν, των ανωτέρω, ο ερωτών δύναται, αναγνωρίζοντας 5 έτη υπηρεσίας με συνδυασμό των άνω παρατιθέμενων διατάξεων (ή/και με αναγνώριση της στρατιωτικής θητείας), να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέσα στο έτος 2011 αντί για το 2016, οπότε έχοντας ήδη συμπληρώσει το 52^ο έτος της ηλικίας να συνταξιοδοτηθεί άμεσα.

Συμπερασματικά, ο ερωτών δύναται να συνταξιοδοτηθεί άμεσα αναγνωρίζοντας 5 έτη πλασματικά ώστε να συμπληρώνει 25ετία εντός του 2011, εφόσον έχει συμπληρώσει ήδη το 52^ο έτος της ηλικίας του. -

Αθήνα, .../12/2012

Η γνωμοδοτούσα Δικηγόρος